

Arartekoaren 2023R-73-23 Ebazpena, 2024ko urtarrilaren 11koa. Honen bidez, Gipuzkoako Foru Aldundiko Bide Azpiegituretako Sailari gomendatzen dio A-636 bidea erabiltzen duten pertsonen bestelakoei kanona kobratzea azter dezala, matrikulak eta banku-txartelak automatikoki lotuta daudelako, eta kanona arautzen duen araua alda dezala, datu pertsonalen tratamenduari segurtasun juridikoa eta zilegitasuna emateko.

Aurrekariak

1. Arartekoak herritar baten kexa izapidetzea onartu zuen; herritarrak adierazi zuen ez zegoela ados Bidegi, Gipuzkoako Azpiegituren Agentzia-Agencia Guipuzcoana de Infraestructuras SAK (aurrerantzean, Bidegi) A-636 autobideko Beasain eta Bergara arteko zatian egin zizkion kanonaren kobrantzekin.

Kexagileak Arartekoari adierazi zionez, 2022ko abenduaren 17an bere bankuko txartelarekin ordaindu zuen AP-8 autobidearen bidesaria, bere titulartasuneko ez den ibilgailu batean bidaiari zihoala.

Horren ostean, bere bankuko kontua begiratu eta ohartu zen Bidegik 2,53 euro kobratu zizkiola. Kexagileak Bidegira deitu zuen, telefonoz, eta, jakinarazi ziotenaren arabera, ibilgailu hori A-636 errepideko Beasain-Zumarraga-Bergara tartean ibili zen, eta ez zuenez ordaintzeko beste modurik, hala nola teleordainketa edo matrikula Bidegiren webgunera lotua izatea, AP-8 autobideko bidesaria ordaintzeko erabili zen txartel bera erabili zuten zor ziren zenbatekoak kobratzeko.

Kexagileak azaldu duenez, gertatutakoa ikusita, erreklamazio bat aurkeztu zuen Bidegin, eta, erreklamazio horren bidez, kobratutakoa itzultzeko eskatu zuen. Erreklamazio horri ezezkoa eman zioten, mezu elektronikoa baten bidez.

Erantzunean adierazi zutenenez, Gipuzkoako Lurralde Historikoko A-636 autobideko Beasain-Bergara arteko tarte jakin batzuk erabiltzeko kanona arautzen duen azaroaren 6ko 4/2020 Foru Arauaren arabera (aurrerantzean, 4/2020 Foru Araua), kanona ordaintzeko moduak honako hauek dira, 10. artikuluan xedatutakoaren arabera:

“a) TAG gailua.

b) Erregistro telematikoa, Bidegi SAREN webgunearen bidez, garatu daitezkeen beste sistema telematikoen bidez, banku txartela edo erregistro telematikoak etorkizunean onar dezakeen beste edozein ordainbide adieraziz.

c) AP-8 edo AP-1 autobideetako ordainleku bideratuetan erabilitako banku txartela, Diputatuen Kontseiluaren erabaki bidez zehaztutakoaren arabera”.

Kexagileak Arartekoari adierazi zion Bidegik eskaintzen duen Abiatu sistemaren bidez lotutako txartela duen ibilgailu bat duela, baita banku-erakunde batek emandako VIA-T gailuko matrikula duen beste ibilgailu bat ere. Kanonaren karguak egin zitzaizkion egunean eta orduan ez zebilen ibilgailu horietako bakar batean ere. Beraz, ez du Bidegik bere erantzunean aipatutako 10. artikuluko a) eta b) kasuez bestelako ibilgailu eta ordainbiderik.

Bidegik kobratutako zenbatekoak (karguak izan ziren orduen arabera) bat datoz bidaiari gisa zihoan eta bere titulartasunekoak ez den ibilgailuak egindako joan-etorriekin.

Kexagileak Bidegiri adierazi zion ez zegoela ados egin zioten karguarekin, eta kezkatuta zegoela bidaiari gisa zihoan ibilgailuak A-636 errepide-zatian ibiltzen jarraitu zezakeelako eta zenbateko berriak kobratu ziezazkioketelako berak bide hori erabili ez arren.

Aurrerago azalduko den bezala, kargu horiek gertatzen dira administrazioak AP-8 eta AP-1 autobideetako bidesariatik igarotzen diren ibilgailuen matrikulak hartzen dituelako eta matrikula horiek automatikoki lotzen zaizkielako kanona ordaintzeko erabiltzen diren banku-txartelei; txartelen datuak hainbat orduz gordetzen dira, eta, ondoren, ibilgailu bera A-636 bidetik igarotzen bada, dagokion txartela ordainketa-bide gisa erabiltzen da eta banku-txartelean karguak egozten dira, lehen aipatutako 4/2020 Foru Arauaren 10. artikularen c) apartatuan xedatutakoaren arabera.

2. Kexan azaldutako gertakariak ikusita, Arartekoak lankidetzaz-erakunde bat egin zion Gipuzkoako Foru Aldundiko Bide Azpiegiturarako Sailari, jakiteko kexagileari zergatik ez zitzaizkion itzuli kobratutako zenbatekoak; izan ere, Bidegiren erantzunean ez dago jasota kexagilea 2018ko abenduaren 18an A-636 autobidean ibili zela egiaztatzen duen dokumentaziorik.

Gainera, administrazioari galdetu zitzaion AP-8 edo AP-1 autobideko bidesariak kobratzeko zein ordainlekutan eskuratu ziren kexagilearen bankuko txartelaren datu pertsonalak hura handik igaro zenean, baita zein den Foru Gobernuaren Kontseiluaren erabaki zehatza ere aipatutako autobideetan erabilitako banku-txartelen datuak lortzeko araubidea arautzeko, Gipuzkoako 4/2020 Foru Arauaren 10.c) artikuluan xedatutakoaren arabera. Matrikularen edo lotutako banku-txartelaren datuak Bidegi edo Gipuzkoako Foru Aldundia ez diren beste administrazio edo erakunde publikoen bidez lortu baziren, jakin nahi da zein erakundetatik lortu ziren datu horiek eta zein eskumenetan, arautan edo tresna juridikotan oinarrituta.

Bestalde, Arartekoak egoki iritzi zion administrazioari txosten bat eskatzeari, ulertzeko nola funtzionatzen duen matrikula eta ordaintzeko erabilitako banku-txartela modu automatikoan lotzeko sistemak, eta zein den modu automatizatuan matrikulak eta ordaintzeko erabili diren bitartekoak jasotzea eta tratatzea ahalbidetzen duen datuen babesaren zilegitasuna edo oinarri juridikoa.

Azkenik, Bidegik kexagileari emandako erantzunari dagokionez, galdetu zen zer ebazpen-egintza mota den posta elektronikoz bidalitako erantzuna, eta zergatik ez zen informaziorik eman helegitea jartzeko modukoa ote zen eta zein organo edo goragokoren aurrean jarri behar zen adierazteko.

3. Geroago, administrazioaren erantzun-txostena sartu zen erakunde honen erregistroan. Txosten horretan, lehenik eta behin, kexagileari kobrantzak eragin zizkioten ibilgailuek egindako joan-etorriak zehazten zitzaizkion Arartekoari.

Hala, erakunde honi jakinarazi zitzaizkion azaroaren 18an egindako joan-etorriak eta 2022ko abenduaren 18an Durango eta Bergara Hegoaldearen artean egindako ordainketak, Deskargako (01:40), Zumarragako (01:57) eta Beasaingo (02:02) arkuek jasotakoak.

Azaldu zuenez, erabili zen ibilgailuak A-636 autobidearen kanona ordaintzeko Via-T gailu bateragarririk ez zuenez eta A-636 errepideko arkuetatik igaro eta 24 orduko epean Bidegiren webgunearen bidez (www.bidegi.eus) matrikularen eta txartelaren erregistroa egin ez zuenez, joan-etorri horien kobrantza Bergara Hegoaldeko kanona kobratzeko ordainlekuan erabili zuen ordainbide berari egin zitzaion, kanona kobratzeko ordainlekuan egindako ordainketaren aurreko edo ondorengo 4 orduetan egin zirelako joan-etorri horiek, ordainketa egiaztatzen duten ordainagiritan adierazten den bezala.

Kexagilea A-636 tartean ibili zela frogatzeko egin zen eskariari dagokionez, Arartekoari jakinarazi zitzaion kobrantza-sistema horretan ez direla bidaiariak identifikatzen, baizik eta ordaintzeko moduarekin lotzen dela sistemak irakurtzen duen matrikula (kasu honetan, banku-txartelarekin).

Hala, adierazten da 4/2020 Foru Arauaren 10. artikulua araberako administrazioak adierazten duela aurrez aipatutako hiru ordainketa-sistemak aurreikusten direla, eta, beraz, Gipuzkoako Foru Aldundiak adierazten du AP-8 autobideko edo AP-1 autobideko bidesari kanalizatuko kobrantza-geltokietan erabilitako banku-txartelaren bidez ordaintzeko moduaren araberako, Foru Gobernuaren Kontseiluak akordio bidez zehazten duenean, bidesari kanalizatua kobratzeko geltoki hauek ezarri zirela:

- AP-1 autobidea: Bergarako ordainlekua.

- AP-8 autobidea: Zarautz eta Irungo ordainlekuak.

Hala, A-636 errepidean egindako joan-etorriak kobratzeko erabili da txartela, bidesari kanalizatuko kobrantza-geltokietatik igaro aurreko edo ondorengo 4 orduetan, zirkulazioaren noranzkoaren arabera.

Matrikula eta ordaintzeko banku-txartela automatikoki lotzen dituen sistemaren funtzionamenduak datuen babeserako duen zilegitasun edo oinarri juridikoari dagokionez, foru-administrazioak hitzez hitz aipatzen ditu 4/2020 Foru Arauaren 17. eta 18. artikulua:

“17. artikulua. Datu pertsonalak gordetzeko epeak.

1. Ordaintzera behartuta ez dauden ibilgailuei buruzko datuek aldi baterako tratamendua izango dute: bide-ardatza erabiltzeagatik dagokien kanona ordaindu beharrik ez dutela egiaztatu arte behar-beharrezkoa den denboran soilik.

2. Joan-etorria egiteko unean, ibilgailuak free flow sistemari lotutako beste ordainbiderik ez badu, Diputatuen Kontseiluak erabaki bidez zehaztutako AP-8 autobideko edo AP-1 autobideko bidesari bideratuko ordainlekuetan erabilitako banku-txartela kobratzeko erabiliko da. Txartel hau erabiliko da bidesari bideratua kobratzeko estazioetatik igaro aurreko edo ondoko 4 orduetan A-636 errepidean egindako igarotzeak kobratzeko, zirkulazioaren noranzkoaren arabera.

3. Jasotako datuak gordeko dira kanona kobratzeko behar den aldirako soilik; eta, prebentzios, ordaintzeko obligazioa sortzen den egunetik hasi eta urtebetez, jar litezkeen erreklamazioei erantzuteko. Urtebeteko epe hori igarota, datuak blokeatuta geldituko dira, legez dagozkion akzio administratibo edo judizialen preskripzio epea bete arte.

18. artikulua. Zilegitasun titulua.

Garatutako jarduerak bildutako eta sortutako datu pertsonalak tratatzeko oinarri juridikoa edo zilegitasun titulua da Gipuzkoako Foru Aldundiari datu pertsonal horien tratamenduaren arduradun gisa emandako botere publikoak erabiltzea, Datuak Babesteko Erregelamendu Orokorren 6.1.e) artikuluan xedatutakoaren arabera”.

Gainera, 4/2020 Foru Arauaren 11. artikulua aipatzen da, Bidegi SA foru-sozietate publikoari baitagokio kanona ordainaraztea, kudeatzea eta biltzea. Hala ere, Bidegi SAK ahalmena du hirugarren bati agintzeko kanonaren kobrantzaren kudeaketa.

Era berean, administrazioak Arartekoari jakinarazi dio datuak ez zaizkiola inongo erakunde publikori ematen, eta kobrantzaren kudeaketa Bidelan enpresari esleitua dagoela, lizitazio-prozesu baten bidez, 2018az geroztik, 8 urterako.

Bestalde, Gipuzkoako Foru Aldundiko Bide Azpiegituretako Sailak Arartekoari adierazi zionez, kontuan hartuta kexagilea Bidegiko Bezeroentzako Arreta Zerbitzuarekin jarri zela harremanetan erreklamazioa egiteko, Aritzetan dagoen zerbitzu horrek eman zion erantzuna. Zerbitzu horren helburu nagusia da erabiltzaileen galderei edo informazio-eskaerei azkar eta eraginkortasunez erantzutea, baina erantzunak ez dira beti bezeroen gustukoak izaten. Gainera, kexak, zalantzak edo iradokizunak bideratzeko ardura du.

Azkenik, foru-administrazioak erreklamazioaren alderdi batzuk zehaztu nahi dizkio Arartekoari, eta, informazio osagarri gisa, adierazi du joan-etorriak 2022ko abenduaren 18an egin zirela, eta ez kexagileak adierazitako egunean, eta badirudi transkripzio-akatsak ere badaudela erreklamazioan aipatzen diren ibilgailuen matrikulak adieraztean. Eta kexagilearen txartela www.bidegi.eus webgunean erregistratu ezean edo txartela Bergara Hegoaldean berriro erabili ezean kobratzeko baimena emateko, ez litzateke kargurik egingo txartel horretan.

Ondorio gisa, kexagileak bidegabe egin zaizkion kobrantzak itzultzeko aurkeztutako erreklamazioari dagokionez, foru-administrazioak honako hau uste du: *“ezin diogula eskaera horri erantzun, bi aldeen artean konpondu beharreko arazo partikularrak baitira, kasu honetan, txartelaren titularra eta ibilgailuaren jabea”*.

Beraz, uste dugunez baditugula beharrezkoak diren egitateak eta zuzenbide-elementuak, honako gogoeta hauek egin nahi ditugu:

Gogoetak

1. Azaldutako aurrekarien arabera, Gipuzkoako Foru Aldundiko Bide Azpiegituretako Sailak ibilgailuen matrikulen eta bankuko txartelen datu pertsonalak tratatzeari eta jasotzeari buruzkoa da kexagileak duen arazoa.

Zehazki, AP-1 autobideko (Bergarako kobrantza-geltokia) eta AP-8 autobideko (Zarauzko eta Irungo kobrantza-geltokiak) foru-titulartasuneko bideetako bidesarrietan, **ibilgailuen matrikulak sistematikoki eta etengabe jasotzen dira, eta automatikoki lotzen zaizkio banku-txartel bati ordainketa-sistema hori erabiltzen denean.**

Hala, administrazioak denbora batez gordetzen ditu datu horiek, ordaintzeko betebeharra duen ibilgailu bat A-636 bidetik igarotzen denean ordaintzeko beste modurik ez dagoen lekuan (teleordainketako arkuak edo free flow arkuak) ibilgailuaren matrikula kontrastatu ahal izateko eta, ordainketa elektronikorako gailurik ez badu edo Bidegiren webgunean matrikula eta txartela lotuak ez baditu, AP-1 eta AP-8

bideetan erabilitako txartelari zordunduko zaio zenbatekoa, 4 ordu lehenago edo geroago bide horietatik igarotzen bada.

Erakunde honen ustez, aurreikuspen horiek GFaren erabakia jasan dezakete, kasu askotan ebatzi egiten dutelako lortu nahi den ordainarazpena, baina ez dituzte aintzat hartzen kasu honetan deskribatutako egoeraren antzekoak, non AP-1 edo AP-8 autobideetatik igaro ondoren A-636 bidetik igaro zen ibilgailuaren matrikula **ez baitator bat bide-sareko gidari edo erabiltzaile berarekin**. Hala, administrazioak kexagilearen banku-txartelean egindako karguek ez dute zerikusirik haren titulartasuneko ibilgailuekin, ez baitzen bera izan ondoren bide horretan ibili zena, kexagilea bidaiari joan zen beste ibilgailu bat baizik, aurrekarietan deskribatzen den bezala.

Administrazioak erantzun-txostenean dio ezin dituela itzuli kexagileari kobratutako zenbatekoak, partikularren arteko harremani eragiten dien kontu bat delako eta, beraz, ibilgailuaren jabearen eta txartelaren titularraren artean ebatzi behar delako.

Ez da hori Arartekoaren iritzia, honako gogoeta hauetan azalduko den bezala.

2. 4/2020 Foru Arauak honako hau ezartzen du 6. artikuluan, erabiltzaileen betebeharrei dagokienez:

“6. artikulua. Erabiltzaileen betebeharrak.

1. Foru arau honen 3. artikuluan aipatzen diren ibilgailuekin A-636 autobian kanonaren ordainpeko zatietatik dabiltzan erabiltzaileak behartuta egongo dira 8. artikuluan ezarritako kanonari dagokion zenbatekoa ordaintzera, 4. artikulua arabera salbuetsita ez badaude behintzat.

2. Kanona ordaintzeko, erabiltzaileek hura baldintza operatiboetan erabiltzea ahalbidetzen duten baliabide teknikoak eduki behar dituzte; edo, bestela, matrikula ordainbide batekin lotzea ahalbidetzen duen informazioa eman beharko dute, Bidegi SAK argitaratutako web informazioaren arabera”.

Aipatutako 1. apartatuak jasotzen duenez, A-636 autobidearen erabiltzaileek kanonari dagokion zenbatekoa ordaindu behar dute, eta 2. apartatuak berariaz ezartzen du matrikula ordaintzeko bitarteko batekin lotu ahal izateko informazioa eman beharko dutela, *“Bidegi SAK argitaratutako web informazioaren arabera”*. Arauaren tarteki horrek aukera emango lioke sozietate publiko bati bere webgunean foru-titulartasuneko bide bat ordaintzeko baldintzak ezartzeko, bide elektronikotik soilik, eta, beraz, beste aukerarik gabe; horrek herritar guztientzat eskurazina bihurtzen du, eta ez dirudi zuzenbidearekin bat datorrenik. Izan ere, sozietate

publiko horrek ez ditu eskumen horiek, eta ez daude bere estatutu-helburuetan jasota ere¹.

Gogoan izan behar da, kasu honetan, ordaintzeko datuak ez dituela bidearen erabiltzaileak eman; izan ere, matrikulak jaso eta automatikoki banku-txartelen zenbakiakin lotzen dituen sistema elektronikoko baten bidez jasotzen du informazioa administrazioak, eta litekeena da AP-1 autobidean (Bergarako kobrantza-geltokian) eta AP-8 autobidean (Zarauzko eta Irungo kobrantza-geltokietan) ibiltzen diren ibilgailuaren titularrarenak ez izatea datu horiek.

Badirudi 4/2020 Foru Arauak legezko betebeharrak arautzen duela bidearen erabiltzaileentzat, hots, informazioa ematea administrazioari, A-636 bidetik igarotzeko kanona ordaintzeko datuak tratatu ahal izateko.

Hala ere, kasu honetan, administrazioak jasotzen ditu matrikulei eta txartelei buruzko datuak, aldez aurretik eta masiboki, beste ordainleku batzuetan; hau da, erabiltzaileek ez dute informaziorik ematen, 6. artikuluan aurreikusitako bezala.

Bestalde, 4/2020 Foru Arauaren 10. artikuluko A-636 bidea ordaintzeko bide hauek arautzen ditu:

“10. artikulua. Ordainbideak.

Ordainbide hauek ezartzen dira foru arau honetan arautzen den kanona ordaintzeko:

a) TAG gailua.

b) Erregistro telematikoa, Bidegi SAREN webgunearen bidez, garatu daitezkeen beste sistema telematikoaren bidez, banku txartela edo erregistro telematikoak etorkizunean onar dezakeen beste edozein ordainbide adieraziz.

c) AP-8 edo AP-1 autobideetako ordainleku bideratuetan erabilitako banku txartela, Diputatuen Kontseiluaren erabaki bidez zehaztutakoaren arabera”.

(Arartekoak azpimarratu du).

10. artikuluko c) apartatuak xedatzen duenez, beste ordainleku batzuetan erabilitako banku-txartela erabili ahal izango da foru-titulartasuneko bide horretako bidesaria ordaintzeko, *“Diputatuen Kontseiluaren erabaki bidez zehaztutakoaren arabera”*.

Arartekoak adierazi zuen erabaki horren edukia ezagutu nahi zuela, aurrekarietan jasotzen den bezala, baina ez zuen erantzunik jaso.

¹ Bidegiren estatutuak deskargatzeko esteka eskuragarri dago Gipuzkoa Irekian (pdf): <https://www.gipuzkoairekia.eus/es/datu-irekien-katalogoa/-/openDataSearcher/download/downloadResource/96a86c6c-041c-443e-91a9-3c73a0281e02>

Egiaz, administrazioak erakunde honi emandako erantzunean adierazten duen bezala, badirudi 4/2020 Foru Arauaren 17. artikulua datuak biltzeko jardura hori arautzen duela eta honako hau aurreikusten duela:

“17. artikulua. Datu pertsonalak gordetzeko epeak.

1. Ordaintzera behartuta ez dauden ibilgailuei buruzko datuek aldi baterako tratamendua izango dute: bide-ardatza erabiltzeagatik dagokien kanona ordaindu beharrik ez dutela egiaztatu arte behar-beharrezkoa den denboran soilik.

2. Joan-etorria egiteko unean, ibilgailuak free flow sistemari lotutako beste ordainbiderik ez badu, Diputatuen Kontseiluak erabaki bidez zehaztutako AP-8 autobideko edo AP-1 autobideko bidesari bideratuko ordainlekuetan erabilitako banku-txartela kobratzeko erabiliko da. Txartel hau erabiliko da bidesari bideratua kobratzeko estazioetatik igaro aurreko edo ondoko 4 orduetan A-636 errepidean egindako igarotzeak kobratzeko, zirkulazioaren noranzkoaren arabera.

3. Jasotako datuak gordeko dira kanona kobratzeko behar den aldirako soilik; eta, prebentzioz, ordaintzeko obligazioa sortzen den egunetik hasi eta urtebetez, jar litezkeen erreklamazioei erantzuteko. Urtebeteko epe hori igarota, datuak blokeatuta geldituko dira, legez dagozkion akzio administratibo edo judizialen preskripzio epea bete arte”.

Aipatutako manuan ez da arautzen aldez aurretik ibilgailuen matrikulak jasotzea eta banku-txartelekin automatikoki lotzea. Are gehiago, 3. apartatuak adierazten du datuak gorde egingo direla kanona kobratzeko, eta badaezpada, erreklamazioei erantzuteko. Beraz, beharbada, kexa hau eragin duen gaia ebazteko erabili behar ziren, hau da, joan-etorria egin zuen ibilgailuaren titularraren eta kanona egotzi zitzaion banku-txartelaren titularraren artean harremanik ez zegoela egiaztatzeko.

Horiek horrela, ez dirudi bat datozenik arau-aurreikuspena eta administrazioaren jardunbidea.

Arartekoaren iritziz, matrikulen datuak jasotzeak eta AP-1 eta AP-8 bideetako bidesariak kobratzeko geltokietan erabiltzen diren banku-txartelekin automatikoki lotzeak ez dirudi babes juridikorik duenik, ez, bederen, herritarrei datuak biltzeko zenbaterainoko irismena duen eta administrazioak zer interes publiko bilatzen duen jakiteko aukera ematen dienik.

Berariazko arautze falta horrek eragina izan dezake datuak babesteko araudiaren printzipio orokorrak betetzean, hemen ikusiko den bezala.

3. Lehen aipatutako matrikulak hartzeko sistemak administrazioak datu pertsonalak tratatzea dakar; izan ere, matrikula datu pertsonal bat da, datuak babesteko agintaritza independentetek interpretatzen dutenez².

Bestalde, datu pertsonalen tratamenduak Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016ko apirilaren 27ko 2016/679 Erregelamenduan (EB), datu pertsonalen tratamenduari dagokionez pertsona fisikoen babesari eta datu horien zirkulazio askeari buruzkoan, zeinak 95/46/EE Zuzentaraua (aurrerantzean DBEO) indargabetzen baitu, aurreikusitako printzipio batzuk bete behar ditu. Printzipio horien artean daude zilegitasunarekin, leialtasunarekin eta gardentasunarekin, minimizazioarekin eta zehaztasunarekin zerikusia dutenak.

DBEOaren [5.1 artikuluko](#) a) apartatuak honako hau dio datu pertsonalei buruz: *“Haien tratamendua legezkoa, fidela eta gardena izango da, interesdunari dagokionez («zilegitasuna, fideltasuna eta gardentasuna»)”*.

Sailak erakunde honi bidalitako erantzun-txostenean adierazten duenez, free flow sistemetan edo A-636 bideko arku elektroniketan oinarritzen den bidesari-sistemak datu pertsonalen tratamendurako duen zilegitasun-titulua 4/2020 Foru Arauaren 18. artikuluan dago, eta honela dio:

“18. artikulua. Zilegitasun titulua.

Garatutako jarduerak bildutako eta sortutako datu pertsonalak tratatzeko oinarri juridikoa edo zilegitasun titulua da Gipuzkoako Foru Aldundiari datu pertsonal horien tratamenduaren arduradun gisa emandako botere publikoak erabiltzea, Datuak Babesteko Erregelamendu Orokorren 6.1.e) artikuluan xedatutakoaren arabera”.

Hau da, DBEOaren 6.1.e) artikulua horren arabera tratamenduari aplika dakioken oinarri juridikoak oinarri hau izango luke: *“Tratamendua beharrezkoa bada interes publikoaren izenean edo tratamenduaren arduradunari esleitutako botere publikoen izenean burututako eginkizun bat betetzeko”*.

Arartekoari ez zaizkio eman datu pertsonalen tratamendua arautzen duten lege-mailako xedapen zehatzak, ezta administrazioak legezko betebeharrak, interes publiko baten edo botere publikoaren arabera egindako datuen tratamendua babesteko eskumenak arautzen dituztenak ere.

Hala, administrazio publikoek datuen tratamenduari aplikatu beharreko zilegitasunaren aurretiatzko azterketa izan behar du oinarri erakunde honek, legerian

² Datuak Babesteko Euskal Bulegoaren [CN13-004](#) irizpena

aurreikusita dagoena eta datuen babesa kontrolatzeko organoen doktrinak interpretatzen duena.

Hala, administrazioa datuak tratatzeko gaitzen duen oinarri juridikoa Datu Pertsonalak Babesteari eta eskubide digitalak bermatzeari buruzko abenduaren 5eko 3/2018 Lege Organikoaren [8. artikuluan](#) arautzen da, honela:

“8. artikulua. Datuen tratamendua, legezko betebeharra, interes publikoa edo botere publikoen egikaritzea direla-eta.

1. Datu pertsonalen tratamendua arduradunari legez eskatzen zaion betebeharratean oinarrituko bada –(EB) 2016/679 Erregelamenduaren 6.1.c) artikulua xedatutakoarekin bat–, nahitaez Europar Batasuneko zuzenbidearen arau batek edo lege mailako batek horrela aurreikusi beharko du; arau horrek tratamenduaren baldintza orokorrak eta tratatuko diren datu motak zehaztu ahalko ditu, bai eta lege-betebeharraren ondorioz egin beharko diren lagapenak ere. Halaber, arau horrek tratamendurako baldintza bereziak ezarri ahalko ditu; besteak beste, segurtasunerako neurri osagarriak edo (EB) 2016/679 Erregelamenduaren IV. kapituluaren ezarritako beste batzuk hartu beharra.

2. Datu pertsonalen tratamendua interes publikoan oinarritzeko edo arduradunari (EB) 2016/679 Erregelamenduaren 6.1.e) artikulua xedatutakoaren arabera esleitutako botere publikoen izenean burututako eginkizunean oinarritzeko, lege mailako arau batek esleitutako eskumenaren ondorio izan beharko du tratamendua. (Arartekoak azpimarratu du).

Arartekoaren ustez, datuak babesteko araudiaren kontrol-organoen doktrinaren arabera, 4/2020 Foru Arauaren 18. artikuluan jasotako DBEOaren 6.1.e) manu hori oinarri hartuta datu pertsonalen tratamendua zilegitzat jotzeko, baloratu behar da tratamendu hori beharrezkoa den interes publikoaren alde edo Gipuzkoako Foru Aldundiko Bide Azpiegituretako Sailari emandako botere publikoak erabiliz egindako misio bat betetzeko.

Izan ere, Datuak Babesteko Espainiako Agentziaren 175/2018 txosten juridikoak adierazten duenez³, *“(…) si un determinado tratamiento no es “necesario” para el cumplimiento de la misión realizada en interés público o en el ejercicio de los poderes públicos conferidos por el ordenamiento, dicho tratamiento no sólo carecería de base jurídica suficiente legitimadora prevista en el apartado e), sino que, además, infringiría el principio de minimización de datos contenido en el artículo 5.1.c) RGPD, aplicable igualmente a los tratamientos de datos llevados a cabo por la Administración pública”.*

³ <https://www.aepd.es/documento/2018-0175.pdf>

Bada, DBEOan datuak minimizatzeko aurreikusitako printzipioak ([5.1.c artikulua](#)) ezartzen du datu pertsonalekin honako hau egingo dela: *“Egokiak, beharrezkoak eta ezinbestekoaren neurrira mugatuak izango dira, haien tratamenduaren helburuen arabera”*.

Printzipio hori, Datuak Babesteko Euskal Bulegoaren hitzetan, informazioa erabiltzean arrazoizkotasun- eta proportzionaltasun-irizpide bat sartzen saiatzen da, tratamenduak lortu nahi duen helburuaren mesedetan.

Arartekoaren ustez, puntu honetan, datuen babesari buruzko doktrina-interpretazioak kontuan hartuta, ez da egokia ibilgailuen matrikulak jasotzea eta matrikula horiek automatikoki lotzea ibilgailuaren titularrak ez diren pertsona fisikoen banku-txartelekin.

Izan ere, kexagileari zenbateko batzuk kobratu zitzaizkion berak egin ez zituen joan-etorri batzuegatik; beraz, administrazioak horrela tratatzen dituen datu pertsonalek ez liokete egiazkotasunez erantzungo ondorio horiek jasan dituen pertsonaren benetako egoerari. Horrek DBEOaren 5.1.d) artikuluan araututako zehaztasun-printzipioa ez betetzea ekarriko luke, eta, beraz, arrazoizko neurriak hartu beharko lirateke hura ezabatzeko edo zuzentzeko, ondorio horiek jasan dituen pertsonak frogatzen duenean kobrantzak ez direla zuzenak.

4. Matrikulak jasotzeari eta banku-txartelekin automatikoki lotzeari buruz planteatu den kasuak administrazioak datu pertsonalak tratatzea dakar, eta, azaldu den bezala, badirudi datuen babeserako araudiaren printzipio batzuk urratzen dituela horrek, pertsonen egoerari egiazkotasunez erantzuten ez badiote.

Horiek horrela, Arartekoak uste du administrazioak egoera hori aztertu behar duela eta datu pertsonalen tratamendua herritarrei segurtasun juridikoa eta, ondorioz, legezko betebeharrak batean, interes publiko batean edo botere publikoen egikaritzan sartzen den zilegitasun argi eta gardeneko titulu bat ematen dieten arauetan oinarritu behar duela, Datu Pertsonalak Babesteko eta eskubide digitalak bermatzeko Lege Organikoaren [8. artikulua](#) arabera.

Bestela esanda, 4/2020 Foru Arauaren 10. artikulua aurreikusten duenean A-636 bidearen kanona ordaintzeko ordainbide gisa *“AP-8 edo AP-1 autobideetako ordainleku bideratuetan erabilitako banku txartela, Diputatuen Kontseiluaren erabaki bidez zehaztutakoaren arabera”* erabili ahal izango dela, arauak ez du segurtasun juridikorik ematen, arau horren garatzea etorkizunerako uzten baitu, hartu ez den akordio baten bidez..

Beraz, badirudi gomendagarria dela araudia aldatzea eta eguneratzea, herritarren ekintzen edo jokabideen ondorio juridikoei iragargarritasuna gehitzeko eta, azken

batean, segurtasun juridikoa eta administrazioak kanona ordaintzeko asmoz datu pertsonalak biltzeko duen jardueraren gardentasuna gehitzeko.

Bestalde, arautze espezifiko eta argi batek zehaztu beharko luke zein den 4/2020 Foru Arauan aurreikusitako kanonaren ustiapenaren eta bilketaren eremuan datu pertsonalen tratamenduari zilegitasun-titulu gisa aplika dakioken oinarri juridikoa.

Gainera, nabarmendu behar da Arartekoak ezin izan dituela aztertu interes publikoko helburuak dituen tratamendua legitimatzeko oinarriak, ez baitirudi administrazioak Gipuzkoako Foru Aldundiaren gardentasun-atarian argitaratu beharko lituzkeen datu pertsonalen tratamendu-jardueren erregistrorik dagoenik gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legearen [6 bis artikuluan](#) xedatutakoaren arabera. Tratamendu-jardueren inbentarioak informazio argia eta gardena eman liezaieke herritarrei, Gipuzkoako Foru Aldundiko Azpiegitura Sailak tratatu beharreko datu-motak ezagutu ahal izateko, 4/2020 Foru Arauan aurreikusitako kanonaren bilketaren esparruan, eta, ondorioz, baita legedi zehatzaren eta zilegitasun-titulu gisa lortu nahi diren interes publikoko helburuen xehetasuna ere.

5. Azkenik, Gipuzkoako Foru Aldundiko Bide Azpiegituretako Sailak Arartekoari azaldu zionez, Bidegiren Bezeroentzako Arreta Zerbitzuaren helburu nagusia da *“Zerbitzu horren helburu nagusia erabiltzaileen galderei edo informazio-eskaerei azkar eta eraginkortasunez erantzutea da, baina erantzunak ez datoz bat bezeroen nahiekin”*.

Arartekoak egoki irizten dio gogoratzeari kexa honek eragin duen erreklamazioa ez zela kontsulta soil bat, baizik eta kexagilearen ustez bidegabeko kobrantza batzuk zeudela adierazi zuela.

Hala, posta elektronikoz erantzun zitzeaion erreklamazioari, eta hala jakinarazi zitzeaion ez zela onartu; hau da, Bidegik hartutako erabakia aurkaratzeko eta haren aurka egiteko aukera ematen dioten eskubide eta bermeen benetako erregimenean jasota ez dagoen formula bat erabili zen erreklamazioa ez zela onartu jakinarazteko.

Lehenago ere, 2023ko urtarrilaren 9ko 2023R-1926-22 Ebazpenean⁴, Arartekoak aukera izan zuen Gipuzkoako Foru Aldundiko Bide Azpiegituretako Sailari gomendatzeko hausnarketa bat egin zezala Bidegi sozietatea A-636 autobidearen kanona kudeatzeko egiten ari den jarduketei buruz eta enkargu bidez antola zitzala Bidegi erakunde instrumentalak garatu beharreko jarduerak.

⁴ <https://www.ararteko.eus/eu/arartekoaren-2023r-1926-22-ebazpena-2023ko-urtarrilaren-9koa>

Ebazpen horretan, Bidegiren ekintzak eta jarduketak deskribatu ziren, zeinek itxura baitzuten bat zetozela izaera administratibo hutsa duen diru-bilketaren kudeaketarekin. Hala, 4/2020 Foru Arauaren 11. artikulua Bidegi SArI esleitzen badio kanona ordainaraztea, kudeatzea eta biltzea, egokia dirudi administrazioari gomendatzea arautu dezala eta herritarrei jakinaraz diezaiela zer eskubide, berme eta ondorio juridiko izango dituzten kanonaren diru-bilketari buruz egiten dituzten erreklamazioek, baita nola aurkaratu eta, ados ez badaude, zer organotan egin ere.

Horregatik guztiagatik, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –erakunde hau sortu eta arautzekoak- 11.b) artikuluan ezarritakoaren arabera, honako iradokizun hau egin zaio Gipuzkoako Foru Aldundiko Bide Azpiegituretako Departamentuari:

GOMENDIOA

- A-636 bidea erabiltzen ez duten pertsonen kanona kobratzea azter dezala, matrikulak eta banku-txartelak automatikoki lotzen direlako.
- Kexagileak planteatutako erreklamazioari erantzun diezaiola eta bidegabe kobratutako zenbatekoa itzul dezala.
- Kanona arautzen duen araudia alda dezala, helburu hauekin:
 - Segurtasun juridikoa eta zilegitasuna ematea A-636 bidean egiten diren joan-etorrien kanona biltzeko asmoz egindako matrikulen eta banku-txartelen datu pertsonalen tratamenduari.
 - Kanona erreklamatzeko eta erabakiak aurkaratzeko prozedura arautzea.
- Eskumena duen Gipuzkoako Foru Aldundiko Bide Azpiegituretako Sailak datu pertsonalak tratatzeko egindako jardueren inbentarioa argitara dezala.

